

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2025/2026

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Patologia
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Pathology
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o Zdrowiu
Język wykładowy	Polski

Koordynator przedmiotu	dr Marzena Szuster
------------------------	--------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Wykład	15	II	3
ćwiczenia	30	II	
samokształcenie	15	II	

Wymagania wstępne	Podstawy anatomii i fizjologii człowieka, promocji zdrowia, genetyki oraz biochemii.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu procesów patologicznych zachodzących w organizmie człowieka, ich etiologii i patomechanizmu powstawania chorób.

Wykształcenie umiejętności charakteryzowania procesów chorobowych niezbędnych do oceny stanu klinicznego pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarstwa.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:		
W_01	mechanizmy odporności wrodzonej i nabytej, humoralnej i komórkowej;	A. W6.
W_02	podstawowe pojęcia z zakresu patologii organizmu człowieka;	A. W7.
W_03	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne oraz ich wpływ na organizm człowieka;	A. W8.
W_04	zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej układów organizmu człowieka: układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz	A. W9.

	zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej;	
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:		
U_01	łączyć zmiany morfologiczno-czynnościowe w obrębie tkanek, narządów i układów z objawami klinicznymi i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla organizmu człowieka;	A.U4.

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Wykład:

1. Podstawy nozologii ogólnej. Etiologia, patogeneza i objawy chorobowe. Zdrowie a choroba. Definicja choroby, jej podział i przebieg. Czynniki chorobotwórcze. – zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne. Wpływ czynników chorobotwórczych na organizm człowieka.
2. Mechanizmy odporności wrodzonej i nabytej oraz humoralnej i komórkowej. Niedobory odporności. Zapalenia – klasyfikacja, czynniki wywołujące, komponenty zapalenia, objawy i przebieg. Nadwrażliwość alergiczna. Podział reakcji nadwrażliwości według Gella i Coombsa. Alergia atopowa, przyczyny chorób atopowych. Rozwój uczulenia. Patomechanizm reakcji alergicznej.
3. Zmiany wsteczne – zanik, zwyrodnienie, martwica, śmierć człowieka. Zmiany postępowe - przerost, rozrost i odrost. Gojenie się tkanek. Patofizjologia bólu.
4. Zaburzenia krążenia krwi – zakrzep i skrzep, zawał, zator, obrzęk, wstrząs. Zaburzenia termoregulacji.
5. Zaburzenia gospodarki wodno – elektrolitowej - odwodnienie, przewodnienie, hipernatremia i hiponatremia, hiperkaliemia i hipokaliemia.
Zaburzenia gospodarki kwasowo – zasadowej – kwasica oddechowa i metaboliczna, zasadowica oddechowa i metaboliczna.

Ćwiczenia:

1. Choroby autoimmunologiczne – toczeń rumieniowaty układowy, zespół Sjögrena, twardzina.
2. Wybrane choroby układu kostno – stawowo – mięśniowego – reumatoidalne zapalenie stawów (RZS), zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa, miopatie.
3. Patofizjologia układu sercowo-naczyniowego – choroba niedokrwienna serca (ChNS), nadciśnienie tętnicze, zawał mięśnia sercowego, zaburzenia rytmu serca.
Wybrane choroby naczyń krwionośnych – miażdżyca, zakrzepowo – zarostowe zapalenie tętnic, zakrzepowe zapalenie żył, żylaki.
4. Patofizjologia układu krwiotwórczego – niedokrwistość z niedoboru żelaza, witaminy B₁₂, kwasu foliowego, białaczka ostra i przewlekła.
5. Patofizjologia układu oddechowego – zapalenie oskrzeli, zapalenie płuc (szpitalne i pozaszpitalne), astma oskrzelowa, POCHP, gruźlica, rak płuc.
6. Patofizjologia układu pokarmowego:
 - a. objawy chorób układu pokarmowego: ból brzucha, dysfagia, nudności, wymioty, biegunka, zaparcie;
 - b. choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, rak żołądka, choroba Leśniowskiego – Crohna, wrzodziejące zapalenie jelita grubego, rak jelita grubego;
 - c. choroby wątroby i dróg żółciowych: wirusowe zapalenie wątroby, marskość wątroby, rak wątroby, zapalenie pęcherzyka żółciowego, ostre i przewlekłe zapalenie trzustki, rak trzustki.
7. Wybrane zaburzenia metaboliczne – cukrzyca, zespół metaboliczny, otyłość, dyslipidemie;
8. Patofizjologia układu nerwowego i narządów zmysłów – zaćma, jaskra, udar mózgu, padaczka, zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych, choroba Parkinsona, choroba

<p>Alzheimerera.</p> <p>9. Patofizjologia układu endokrynnego – nadczynność i niedoczynność tarczycy, choroba Gravesa – Basedowa, choroba Hashimoto, zespół Cushinga, zespół policystycznych jajników.</p> <p>10. Patofizjologia układu moczowo – pęciowego:</p> <p>a. zakażenie układu moczowego (ZUM), kamica nerkowa, ostre uszkodzenie nerek, kłębuszkowe i odmiedniczkowe zapalenie nerek,</p> <p>b. rak szyjki macicy, jajowodu i jajnika,</p> <p>c. rak gruczołu krokowego</p> <p>Samokształcenie: Service learning lub analiza artykułu naukowego w formie prezentacji Power Point na temat wskazany przez prowadzącego zajęcia:</p> <p>1. Kancerogeneza i jej mechanizmy – typy nowotworów, czynniki ryzyka, etapy nowotworzenia, metody leczenia. Immunologia nowotworów.</p> <p>2. Badania obrazowe w rozpoznawaniu chorób układu pokarmowego.</p>

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01 - W_04	Wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną;	Test jednokrotnego wyboru;	Sprawdzone i ocenione zaliczenie pisemne - karta odpowiedzi;
UMIĘTNOŚCI			
U_01	Ćwiczenia przedmiotowe/opis/zadanie do wykonania, analiza wybranych wyników badań laboratoryjnych;	Kolokwia cząstkowe (2) i kolokwium końcowe – test jednokrotnego wyboru; Przygotowanie prezentacji multimedialnej dotyczącej treści samokształcenia;	Sprawdzone i ocenione kolokwia cząstkowe – karty odpowiedzi; Sprawdzona karta oceny prezentacji;

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu:

Warunkiem przystąpienia studenta do zaliczenia wykładów jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń. Zaliczenie na ocenę to test jednokrotnego wyboru, obejmujący tematykę wykładów.

W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej student ma prawo przystąpić do zaliczenia poprawkowego w sesji poprawkowej.

Dopuszczenie do zaliczenia końcowego (testu) z ćwiczeń wymaga spełnienia następujących warunków:

1. Obecność 100% na zajęciach z patologii;
2. Wykazywanie się aktywną postawą w trakcie realizacji ćwiczeń;
3. Uzyskanie pozytywnych ocen z kolokwiów cząstkowych (student, który uzyskuje ocenę niedostateczną z kolokwium w pierwszym terminie może przystąpić do poprawy maksymalnie dwa razy);

4. Zaliczenie prac zleconych przez nauczyciela (samokształcenie);

Kryteria i skala ocen

Wskazany poziom znajomości treści kształcenia dotyczy każdego ocenianego elementu (kolokwium, zaliczenie pisemne na ocenę - testy)

Ocena	Kryteria oceny	
bardzo dobry (5)	student realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu bardzo dobrym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 94-100 %
dobry plus (4,5)	student realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu dobrym plus	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 87-93 %
dobry (4)	student realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu dobrym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 75-86%
Dostateczny plus (3,5)	student realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu dostatecznym plus	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 68-74%
dostateczny (3)	student realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu dostatecznym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60 -67%
niedostateczny (2)	student realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu niedostatecznym	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie poniżej 60%

Kryteria oceny prac pisemnych z zakresu samokształcenia realizowanego przez studenta (prezentacja w programie Power Point)

L.p.	Kryteria oceny	Punktacja
1.	Zawartość merytoryczna (wykazanie wiedzy i zrozumienia tematu; zawartość zgodna z tematem, zgodność formułowanych wypowiedzi ze stanem aktualnej wiedzy, dobór literatury);	0 - 3
2.	Zwiężłość i czytelność (wielkość czcionki, układ treści, tempo wyświetlania);	0 - 3
3.	Estetyka (kolor, grafika, animacje, dźwięk);	0 - 3
4.	Czas prezentacji (wykorzystanie zaplanowanego czasu);	0 - 3
5.	Innowacyjność (praca niekonwencjonalna, pomysłowa);	0 - 3
6.	Łączna suma punktów	15

Kryteria oceny:

- 15-14 pkt. - bardzo dobry (5,0)
- 13 pkt. - dobry plus (4,5)
- 12-11 pkt.- dobry (4,0)

- 10 pkt. - dostateczny plus (3,5)
- 9-8 pkt. - dostateczny (3,0)
- poniżej 8 pkt. - niedostateczny (2,0)

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	45
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<ol style="list-style-type: none"> 1. Domagała W., Chosia M., Urańska E., Podstawy patologii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019. 2. Badowska – Kozakiewicz A., Patofizjologia człowieka. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013. 3. Kanikowska D., Witowski J., Patofizjologia Repetytorium, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018.
Literatura uzupełniająca
<ol style="list-style-type: none"> 1. Purchała M., Zarys patofizjologii człowieka, cz.1 i 2, Centrum Rozwoju Edukacji EDICON, Poznań, 2019. 2. Zahorska-Markiewicz B., Małecka -Tendera E., Chudek J., Olszanecka - Glinianowicz M., Patofizjologia kliniczna. Edra Urban & Partner, Wrocław 2017.